

AULA INTEGRAL DE SUPORT ESTIMIA

AULA INTEGRAL DE SUPORT

1. INTRODUCCIÓ

L'Escola Estimia pertany a la Fundació Estimia de Barcelona.

L'objectiu general dels serveis que ofereix la Fundació Estimia és respondre a les necessitats detectades en el col·lectiu de persones amb discapacitat i/o necessitats educatives especials, acompanyant-les a elles i a les seves famílies en els diferents processos de vida.

La Fundació és titular dels següents serveis:

- Escola Estimia
- Centre Ocupacional Estimia
- Servei d'Atenció Residencial Estimia

L'escola engloba tres serveis d'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials:

- EEE. Escola d'Educació Especial: Atenció alumnes amb trastorn d'espectre autista, discapacitat intel·lectual i pluridiscapacitat.
- CEEPSIR. Centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos :Atenció alumnes amb necessitats educatives especials (NESE) d'escoles ordinàries.
- AIS. Aula Integral de Suport : Mesura de suport dissenyada per atendre de forma temporal i intensiva als alumnes en edat escolar obligatòria que presenten necessitats educatives especials associades a trastorns mentals o trastorns greus de la conducta.

1. CONTEXT NORMATIU

El present document s'emmarca en el següent context normatiu:

La Llei Orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'Educació, en el seu Títol II (Equitat en l'Educació), capítol I, referent a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, en l'article 73, defineix dins de l'alumnat que presenta necessitats educatives especials aquell que requereixi, per un període de la seva escolarització o al llarg de tota ella, determinats suports i atencions educatives específiques derivades de trastorns greus de conducta.

El projecte que presentà la Generalitat de Catalunya l'any 2015, de l'escola inclusiva al sistema inclusiu, es fonamenta en dos principis generals que inspiren el sistema educatiu de Catalunya

(Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació): la inclusió escolar i la cohesió social. Aquests principis se sustenten en el reconeixement internacional sobre el fet que l'educació inclusiva és un pilar fonamental per promoure la inclusió social de totes les persones en tots els àmbits de la vida. Seguint les recomanacions europees i internacionals, la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, exposa la necessitat d'adequar l'activitat educativa per atendre la diversitat dels alumnes i assolir una igualtat d'oportunitats més gran.

L'Aula Integral de Suport és fruit de la col·laboració entre el Departament d'Educació i el Departament de Salut de la Generalitat i s'emmarca en l'article 11.2.d del Decret 150/2017, del 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

A partir de les demandes rebudes a l'Escola de la Fundació Estimia i de converses amb diferents centres i institucions i de la proposta del Departament d'Ensenyament de creació d'espais per atendre alumnes amb necessitats específiques de suport ens plantejem la creació de l' AIS Estimia.

L'any 2016 a l'Escola s'inicia el projecte d' AIS emmarcat en el pla del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya: "De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú". En l'etapa de disseny i implementació del projecte va ser liderat per la Fundació Estimia i el Centre d'Higiene i Salut Mental Les Corts (CHSMLC). L' AIS Estimia, com a tal, va ser la primera a la ciutat de Barcelona.

2. MISSIÓ DEL PROJECTE

El sistema educatiu inclusiu actual contempla criteris d'organització pedagògica que faciliten l'atenció educativa de tots els alumnes i, en particular, d'aquells que poden trobar més barreres en l'aprenentatge i la participació, associades a les seves condicions personals o a la manca dels suports necessaris per promoure l'èxit en el seu cicle vital.

Els trastorns de conducta i l'agressivitat són, des de l'àmbit educatiu, un dels problemes més significatius del procés d'ensenyament. Comprendre i acompanyar aquests processos esdevé un repte complicat.

En el cas d'alumnes afectats per algun tipus de trastorn mental o trastorn greu de la conducta calen suports intensius, adaptats a la seva singularitat que permetin ajustar la resposta educativa i terapèutica de forma global. Suport intensiu referit al suport pel creixement personal, social i emocional que donen les Aules Integrals de Suport. L'atenció acurada i específica del moment esdevindrà com un camí de construcció de futur.

L'objectiu principal de l'AIS és proporcionar atenció educativa i terapèutica en espais singulars a l'alumnat que no pot sostenir les demandes de l'entorn ordinari a temps complert. El fi últim de la mesura és el retorn complet de l'alumne al circuit ordinari, gràcies al treball coordinat de tots els agents implicats: escola, família i resta de serveis, segons el cas.

L'AIS Estimia ofereix una proposta pedagògica adreçada a infants de cicle inicial i mitjà de primària (6–10 anys) que presenten trastorn de conducta greu. L'aula està destinada a establir les mesures i els suports necessaris d'atenció educativa-terapèutica, tant pel que fa als aprenentatges com a la regulació del comportament.

La resolució d'aquestes situacions requereix d'un treball en xarxa coherent que engloba: alumnes, famílies, personal docent, professionals de Salut i Serveis Socials.

Malgrat que la mesura està dissenyada per iniciar-se quan s'hagin exhaurit altres recursos psicopedagògiques, entenem que és fonamental l'abordatge precoç. I per tant considerem cabdal detectar el més aviat possible els signes de malestar en els infants i actuar convenientment per prevenir els possibles trastorns de la personalitat en l'adolescència i com a adults.

Una de les particularitats de l'AIS és l'equip d'atenció directa a l'alumnat i la ràtio. L'equip està conformat per 3 mestres d'educació especial, 2 educadores i 1 una psicòloga a temps complert. L'equip compta amb el suport d'una treballadora social i la supervisió de l'equip directiu. Altra característica diferenciadora és la temporalitat de la mesura. Per tal d'establir un vincle suficientment estable es proposa que l'alumne estigui vinculat a l'AIS un mínim de 2 cursos.

3. PLA FUNCIONAL DE L'AULA INTEGRAL DE SUPORT

DEFINICIÓ

L'AIS és un dels 3 serveis de l'Escola Estimia, que atén alumnes en edat escolar que pateixen trastorn mental i de la conducta i que els impedeix vincular-se en l'escola ordinària a temps complet, tant pel que fa a les relacions amb els altres com en la relació amb els aprenentatges curriculars.

L'AIS pretén donar resposta a les necessitats que presenten aquests alumnes, així com acompanyar a les famílies en el procés de cura, atenció i desenvolupament dels seus fills i a la xarxa de professionals implicats.

A la pràctica, atenem als alumnes en la modalitat d'escolaritat compartida amb les seves escoles de referència, buscant facilitar formes de relació saludable amb la tasca i els altres.

PERFIL DELS ALUMNES

L'AIS Estimia atén infants de 6 a 10 anys, de cicle inicial i mitjà de primària amb necessitats educatives especials associades a trastorns mentals i trastorns greus de conducta. Aquests alumnes necessiten un suport integral i intensiu de forma temporal, a fi de poder assolir l'equilibri i el benestar personal suficients que facin possible la continuïtat de la seva escolaritat completa en el context ordinari.

Els infants atesos a l'AIS presenten comportaments disruptius greus i dificultats en l'establiment de vincles i de socialització. Aquest funcionament impacta negativament en els àmbits personal, acadèmic, familiar i social, i requereix una intervenció intensiva.

Trastorn Mental Greu

Alteracions emocionals, cognitives i/o del comportament que afecten els processos psicològics bàsics, que dificulten l'adaptació de la persona a l'entorn cultural i social i creen alguna forma de malestar subjectiu.

Trastorn Greu de la Conducta

Alteracions emocionals, socials i/o del comportament no imputables a trastorn mental. S'observen les característiques següents durant un llarg període de temps i fins a un grau que afecta adversament el rendiment escolar.

- Escasses habilitats d'aprenentatge que no poden explicar-se per factors intel·lectuals, sensorials o de la salut.
- Escasses habilitats per estructurar o mantenir relacions interpersonals satisfactòries amb companys i docents.
- Conducta o sentiments inadequats en circumstàncies habituals (retirat o aïllat / pertorbador / hiperactiu).
- Poden mostrar un pensament distorsionat, ansietat i estat d'ànim variable.
- Poden mostrar tendència a desenvolupar símptomes físics o temors associats a problemes personals o escolars.
- Presència de malestar subjectiu.

OBJECTIUS

L'objectiu general de l'AIS aula integral de suport és oferir un espai on l'alumne pugui estar confiadament i on trobi la contenció emocional necessària per elaborar alguna cosa del malestar psíquic que no li permet seguir el que és normatiu per la seva edat. A nivell concret el fi últim del recurs és el retorn de l'alumne al circuit educatiu ordinari. Aquest fi requereix el treball coordinat de tots els agents implicats: escoles de referència, família i resta de serveis, segons el cas.

Principals:

- Elaborar, i consensuar amb les escoles de referències, el Pla de Suport Individualitzat (PI) dels alumnes, ajustat a l'etapa evolutiva d'aprenentatge com eina d'avaluació i seguiment.
- Mantenir actualitzat el registre de l'alumne, destacant especialment el que es repeteix i el que es canvia, així com qualsevol altra qüestió que els membres de l'equip considerin important per després poder analitzar les diferències i regressions.
- Conèixer el nivell curricular de l'alumne i reforçar les àrees bàsiques (llengües i matemàtiques), donant coherència a la continuïtat del currículum de l'escola ordinària.
- Revisar de forma contínua la intervenció que realitza l'equip de l'AIS, procurant facilitar que els alumnes se sentin sostinguts en els seus processos d'aprenentatge.
- Mantenir reunions periòdiques amb les escoles de referència dels alumnes així com amb la xarxa de professionals que intervenen en el cas per tal de facilitar la coherència de la intervenció.
- Col·laborar amb l'escola ordinària fent de modelatge i oferint metodologia que afavoreixi la intervenció amb l'alumne.
- Assessorar i acompanyar a les famílies en relació a les activitats bàsiques, escolars i de lleure dels seus fills, entenent que la intervenció sobre l'estil de criança i comunicació familiar pot facilitar el desenvolupament evolutiu i l'estructuració psíquica de l'infant.

Secundaris:

- Revisar i actualitzar el document Programa General Anual.
- Utilitzar el projecte d'escola com a fil conductor de les activitats programades al llarg del curs, facilitant la selecció de materials acadèmics, així com les activitats recomanades per fer fora del context escolar.
- Mantenir actualitzada la documentació de l'alumnat.

METODOLOGIA

Aquest apartat té per objectiu reflectir el nostre fer i mostrar interès per respectar aquestes normatives, entenent el nostre fer com l'acció pedagògica facilitadora de valors, capacitats, sensibilitat i d'escolta respectuosa amb els ritmes diferents i particulars dels alumnes. Des de aquesta perspectiva a continuació fem la descripció del nostre posicionament teòric, pràctic i ètic, en relació amb l'alumnat, el context escolar, les famílies i el context comunitari.

En relació amb l'alumnat

La primera qüestió a considerar és el nostre rol professional. Per una banda, com establim una relació amb els infants que faciliti la creació d'un vincle on se sentin sostinguts en els seus processos d'aprenentatge. I per l'altre, com aquest model de relació afavoreix que els professionals s'interessin pels productes de l'alumnat com a resultat del procés d'aprenentatge al voltant de l'activitat (assoliments psicomotrius, tant a nivell de la praxi tant en la relació amb el món real, com amb el simbòlic, el cognitiu i el motriu).

Seguint aquesta idea, la intervenció professional sòlida i clara (missatges clars i sostinguts en el temps) facilita un espai ordenat on els alumnes poden desenvolupar-se en confiança en el seu procés d'aprenentatge. Per tal que hi hagi confiança, l'espai ha de ser fiable.

Recomanacions tècniques:

- Per tal de mantenir una comunicació clara envers els alumnes és fonamental evitar entrar en debat i esperar la resposta a la indicació donada. Aquesta manera de fer, respectuosa amb el fer de l'infant, proporciona contenció a l'infant i orienta la mirada de l'adult cap a la salut. Altres intervencions que poden resultar més confoses com serien repetir les indicacions, donar diferents indicacions alhora, contradir o contradir-se, justificar les ordres, etc. obstaculitzen que l'infant entengui el que els adults esperen que faci.
- Tenint en compte el desenvolupament dels infants i joves que atensem, és important ser curosos amb la relació corporal que establim. Ens referim a mantenir una distància física que faciliti la integració dels límits corporals dels nens al temps que ajusta l'estimulació senso-perceptiva. Practiques com acariciar, fer massatges o relaxacions a partir del cos de l'adult poden resultar invasives i generar l'efecte contrari al que es pretén (sobreexcitació i confusió amb les figures de referència). El resultat d'aquestes pràctiques ens allunyen del que ens interessa observar de l'infant. Caldrà una valoració individualitzada que garanteixi una intervenció adequada en aquest sentit.

Aquesta forma de fer requereix:

- Reflexió constant sobre la relació que establim els adults amb els infants, les seves famílies i els altres professionals de la xarxa implicats, prenent consciència de com, en ocasions, podem complementar a l'alumne, la família o els professionals que hi intervenen perpetuant dinàmiques no saludables.
- Anàlisi sobre el funcionament de l'equip per tal d'assegurar un procés d'intervenció coherent, sòlid i estable en el temps.
- Revisió i avaluació de les intervencions de l'equip educatiu i especialistes en espais de seguiment de casos, formació continuada i supervisió. La reflexió de l'equip professional sobre el que fem, quan ho fem, com ho fem i on ho fem i el que es diu garanteix la disposició cap a la revisió continua de la intervenció.
- En situacions de conflicte, es reconstrueix l'escena i es realitza una anàlisi de la situació amb l'objectiu d'entendre els desencadenants i les variables que afavoreixen o interfereixen en la resolució del mateix, consensuant intervencions futures. L'espai de seguiment de casos permet una reinterpretació de la seqüència dels fets i un metanàlisi que afegeix qualitat a la nostra praxi.
- Coordinació i treball en xarxa amb els serveis sanitaris (CSMIJ, CDIAP, Hospitals Infants) i recursos socioeducatius (Centres Cívics, Fundacions, Associacions per al lleure, Casa d'Infants...) per tal de millorar i orientar la intervenció amb l'infant i derivacions futures (abans o en finalitzar l'etapa educativa).

En relació a l'alumnat i d'acord amb el codi deontològic de la professió docent exposem el recull dels següents punts:

- Contribuir activament a l'exercici efectiu del principi constitucional del dret a l'educació per part de l'alumnat.
- Establir amb l'alumnat una relació de confiança, comprensiva i exigent alhora, que positiu els errors i valori els encerts, que fomenti l'autoestima i motivi a progressar en el terreny acadèmic i en el personal, i que ajudi a adquirir autonomia en la gestió i el desenvolupament dels aprenentatges.
- Respectar els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes: dosificar la correcció, evitar ironies i sarcasmes públics, i defugir les sancions col·lectives.
- Valorar el treball de l'alumnat amb equanimitat i justícia, ponderant degudament el context social en què aquest es du a terme i, quan les circumstàncies ho requereixin, promoure la igualtat d'oportunitats educatives aplicant mesures específiques.
- Estimular la curiositat intel·lectual dels alumnes i capacitar-los per plantejar-se noves preguntes, organitzant el seu treball com una activitat creativa i projectada cap al futur.
- Rebutjar qualsevol forma de segregació o discriminació per raons d'ètnia, d'origen familiar o social, de gènere o qualsevol altra.
- No adoctrinar l'alumnat, fomentar el desenvolupament d'un judici crític sobre la realitat i ells mateixos, i promoure la recerca de la veritat com a principi rector del saber.

- Adoptar totes les mesures necessàries per salvaguardar la llibertat, la dignitat i la seguretat física, psicològica i emocional de l'alumnat.
- Atendre i canalitzar adequadament les reclamacions legítimes de l'alumnat a través de l'exercici de la docència i de la funció tutorial.
- Guardar el secret professional de les dades personals de l'alumnat de què es disposi en l'exercici professional de la docència.

En relació amb el context escolar

L'elaboració dels plans individualitzats dels alumnes és una eina que facilita la valoració continua i específica sobre els aspectes que es valoren i s'acorden treballar en relació amb els aprenentatges i les activitats de la vida diària bàsiques (alimentació, vestit, control d'esfínters, etc.), instrumentals i de joc, així com la forma de fer-ho. En aquest document idealment apareix un resum dels aprenentatges adquirits i un recull de les conclusions derivades dels espais on es reflexiona sobre el cas. El/s professional/s referents són els encarregats de vetllar perquè la informació de l'alumne estigui actualitzada en consonància al treball d'equip que es va realitzant al llarg del curs en espais d'aula, de seguiment, reunions amb els especialistes, entrevistes amb les famílies, etc.

De la mateixa manera que les necessitats que presenten els infants varien al llarg del temps, també els informes i documents han d'ajustar-se als canvis inherents del procés d'intervenció. En aquest sentit, parlem de reflexionar sobre l'estructura dels documents, entenent-los des de la participació i construcció conjunta dels professionals que intervenen.

En relació amb l'avaluació, per tal d'identificar canvis significatius durant el procés d'intervenció, cal que es mesuri lo simptomàtic. Per tant, l'avaluació ha de contemplar indicadors de freqüència i gravetat. En aquest sentit, és important tenir present que quan els professionals es centren en mirar el símptoma i no els assoliments del nen; aquest tampoc parlarà dels seus assoliments perquè percep que no són rellevants ni interessants per l'altre.

Pel que fa al projecte d'escola, aquest pot servir de fil conductor de les activitats programades al llarg del curs, facilitant la selecció de materials acadèmics, així com les activitats recomanades per fer fora del context escolar (deures, activitats suggerides per compartir en família, etc.).

Els professionals construïm un ambient acollidor i ordenat. L'espai determina uns límits físics on tenen lloc les produccions dels nens. L'adult estructura l'espai i el temps en funció de l'activitat i s'encarrega d'orientar al nen cap a això que els adults esperem que aprengui a fer, per tal de reconèixer les seves produccions.

Els coneixements s'imparteixen d'acord amb PI de cada infant, ajustat a l'etapa evolutiva d'aprenentatge, de joc i de relació. Els continguts acadèmics estan íntimament relacionats amb

l'entorn més proper de l'alumne/a (interessos,...) per tal d'afavorir l'assoliment d'aprenentatges significatius.

Per tal d'afavorir l'elaboració i integració de continguts és necessari treballar durant un temps perllongat el mateix tema així com la repetició de continguts amb diferents tècniques: corporals, plàstiques, visuals, mitjançant objectes, etc.

La intervenció que es dur a terme dins i fora de l'aula, durant i després de l'horari escolar. A l'aula treballem les competències que marca el currículum amb les adaptacions necessàries segons l'alumne. A nivell pràctic, les unitats didàctiques es renoven en funció del coneixement que va assolint el nen, graduant el contingut i la dificultat de la tasca.

Per a casa donem recomanacions donant continuïtat al treball que s'està fent a l'escola (deures, agenda, activitats, roba de piscina, etc.).

Pel que fa a la intervenció en aquell moment on l'alumne presenta més dificultats per vincular-se a les activitats acadèmiques, sempre que sigui possible, els adults mantenim la mirada centrada en el fer saludable de l'infant, orientant a l'alumne cap a la tasca i a la vegada, minimitzant l'estímul que dificulta la interacció amb el medi de forma adaptativa.

La forma d'intervenció davant de les manifestacions poc saludables que presenten els alumnes pot ser directa o indirecta, en espais individuals o de petit grup, segons ho valori l'equip professional en cada cas i situació concreta.

Garantim espais de tutoria i sessions terapèutiques on s'ofereix un espai, un temps i una relació higiènica que facilita la resignificació saludable de la relació que l'infant manté amb el seu fer, facilitant la diferenciació progressiva de l'infant mitjançant la realització d'activitats significatives, tant a nivell d'aprenentatges acadèmics, com en relació a la participació en totes les àrees ocupacionals (activitats bàsiques, instrumental i de joc).

En relació amb les famílies

Sobre la forma d'assessorament i acompanyament a les famílies en relació a les activitats bàsiques, escolars i de lleure del seus fills. Entenent que intervenir en l'estil de criança i de relació familiar (comunicació) pot facilitar el desenvolupament evolutiu i l'estructuració psíquica de l'infant.

El treball amb les famílies es centra en l'anàlisi de la dinàmica familiar amb el doble objectiu de: per una banda, comprendre l'estil de relació de cada alumne en els diferents àmbits d'intervenció (escola especial, escola ordinària, domicili i activitats extraescolars), i per l'altra, facilitar que la família sigui conscient que un procés de canvi requereix temps i alineació perquè aquests s'esdevinguin sòlids, tenint en compte que les regressions transitòries també formen

part del procés, entenent les regressions com una forma de buscar repetir sensacions i experiències vinculades al rol de l'etapa infantil davant de situacions i canvis significatius (tant per a les famílies com per als alumnes). A partir d'aquest punt es pot començar a tractar de forma concreta tot això que preocupa a la família i dificulta l'accés de l'alumnat als aprenentatges.

L'enquadrament/setting assenta les bases de la relació professional que establim amb la família i el nen. Són normes de caràcter tècnic que serveixen de marc de referència durant el procés d'intervenció (horari, espais, activitats, vies de contacte, aspectes ètics, etc.). L'enquadrament permet comprendre la forma de vinculació de l'altre, al mateix temps que forma part de la pròpia intervenció. Per garantir que la relació sigui saludable és fonamental cuidar la comunicació amb la família i en conseqüència analitzar les respostes que donem.

També formen part d'aquests límits les funcions i responsabilitats dels professionals, així com els drets i deures de les famílies. En aquest sentit, és fonamental ser conscients de la responsabilitat que tenim davant de cadascuna de les actuacions que portem a terme, evitant responsabilitzar a les famílies sobre situacions que es produeixen a l'àmbit escolar facilitades pels professionals. En aquest cas, és responsabilitat nostra desfer aquelles propostes (concretes) que posen en perill la intervenció global.

En relació amb el context comunitari

La socialització és un procés que s'inicia a la infantesa a l'entorn familiar (en el primer somriure del nadó en reconèixer la presència de la figura materna) i es va construint mitjançant la progressiva interacció i intercanvi entre l'individu i l'entorn. Al llarg d'aquest procés l'infant va reconeixent i integrant (si els adults ho faciliten) les normes familiars (el que pot fer i el que no pot fer), el conjunt de creences que conformen el seu rol dins i fora del nucli familiar (l'escola, el parc, les activitats extraescolars...) i incorporant el conjunt de normes i costums socials que li permetran adaptar-se i relacionar-se al lloc on viu.

Durant aquest procés les persones aprenem coneixements, desenvolupem capacitats i habilitats i ens adaptem a les característiques de la nostra societat.

Els dos principals agents socialitzadors són la família i l'escola. Aquesta, com a institució que facilita el procés d'integració, adaptació i relació amb l'entorn.

La socialització té com objectiu que l'infant pugui sentir-se part d'un grup, participar i respectar els altres. Tant a nivell de grup de classe, com a nivell d'escola. Els professionals tindrem en compte posar a l'abast eines per a la millora de la competència social i l'assertivitat enfront de la pressió de grup, la qual cosa, ajudarà a gestionar els conflictes dins d'un ambient de respecte i de valors democràtics. Això es treballa mitjançant la rutina diària, les festes, sortides, convivències, activitats intergrupals, escola compartida i celebracions de tota mena.

El treball que plantegem sempre s'inicia a partir del que porta l'alumnat a l'escola (recollim i reconeixem el que fa, donant-li diferents utilitats). Un enfocament que assegura el compromís i la participació de l'infant en les activitats escolars (estimulació del llenguatge, habilitats de lecto-escriptura, etc.). És un acompanyament en la recerca i continuïtat d'activitat significatives al llarg del temps, estimulants a l'alumne en la capacitat d'aspectes més formals de l'activitat amb una mirada professionalitzant.

Mesures extraordinàries: Intervenció en situació d'agitació i/o conductes "disruptives"

En relació a l'ús recurrent de les mesures de contenció física recordar que contradiu el principi d'excepcionalitat que ha de regir-ne l'ús com a últim recurs davant una situació de risc o de perill concret i imminent.

A Catalunya, les pràctiques de contenció estan regulades per la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. La mateixa no inclou una regulació detallada sobre la realització de pràctiques de contenció i remet a un desplegament reglamentari que limiti els usos de les mesures de contenció i aïllament físic dels infants i els adolescents en centres de tipus terapèutic o d'educació intensiva perquè se'n faci un ús limitat i extraordinari per protegir l'infant.

En relació a les conductes "disruptives" (entenent que la majoria d'aquestes conductes es manifesten sempre que hi hagi un context que afavoreix la seva repetició); la intervenció s'orienta a:

- Deixar de carregar de tensió excitatòria certs moments comunicacionals (que per aprenentatge l'alumne ha anat entenent que ens resulten més interessant que d'altres moments productius).
- Dirigir-nos de manera sintètica, evitant entrar en un debat amb l'alumne i donant una indicació clara, contundent i precisa i amb un to adequat per tal que l'alumne entengui què és exactament el que l'altre (adult) espera que faci.
- Evitar entrar en un forcejament (relació confusa i simètrica) amb el cos i deixar de parlar-li quan estan succeint coses que no interessin *evitant el debat.
- Importantíssim: Interessar-nos honestament per la tasca que volem que faci.
- Quan aquest binomi es trenca (retirar la càrrega excitatòria - interès); la conducta que suposadament volem que deixi de manifestar-se, es seguirà repetint.

CRITERIS D'ADMISSIÓ I FINALITZACIÓ

Criteris de necessari compliment

- Alumnat en edats escolars obligatòries compreses entre els 6 i els 10 anys (cicle inicial i mitjà de primària), tenint en compte que el procés d'intervenció és de mínim 2 cursos lectius.
- Derivació de l'Equip d'Atenció Psicopedagògica (EAP) amb valoració de trastorn mental greu o trastorn greu de la conducta.
- Realització d'escolaritat compartida amb el centre educatiu ordinari de referència: 3 dies en el centre ordinari 2 a l'AIS, entenent que la millor proposta és mantenir la major vinculació possible de l'infant a la seva escola ordinària de referència.
- Acceptació del servei per part de la família i disponibilitat i possibilitat de fer un treball familiar.
- Compromís de treball i seguiment de l'escola de referència, grau de disponibilitat a l'acolliment de l'alumne a la finalització de l'atenció a l'AIS.
- Vinculació amb el Centre de Salut Mental Infanto-Juvenil (CSMIJ) de referència.

Tenint en compte la funció que s'encomana als dispositius AIS, es valoraran aquelles variables que permetin fer un pronòstic favorable de l'evolució de l'alumne. Queda clar, però, que algunes d'elles són de molt difícil determinació i objectivació. Aquesta serà una tasca continua i d'equip al llarg del procés de l'alumne. Si es valora necessari s'ajustarà la indicació del servei.

Aspectes que es tindran en compte en la valoració

- Quant els perfils dels alumnes: gravetat, grau de fixació/cronificació de la simptomatologia, possibilitats evolutives i d'estabilització del trastorn.
- Vinculació a la xarxa de salut mental (CSMIJ) i grau de compromís: modalitats i intensitat de treball (tractament setmanal o seguiment, control psiquiàtric, treball familiar, etc.).
- Pronòstic.

Criteris generals per a la finalització del suport

- Remissió simptomàtica.
- Reincorporació completa al centre ordinari de referència.
- Absència persistent de progrés.

La finalització ha de ser gradual, de tal forma que es pugui garantir un acompanyament de l'alumne en el procés d'adaptació i de retorn al centre educatiu.

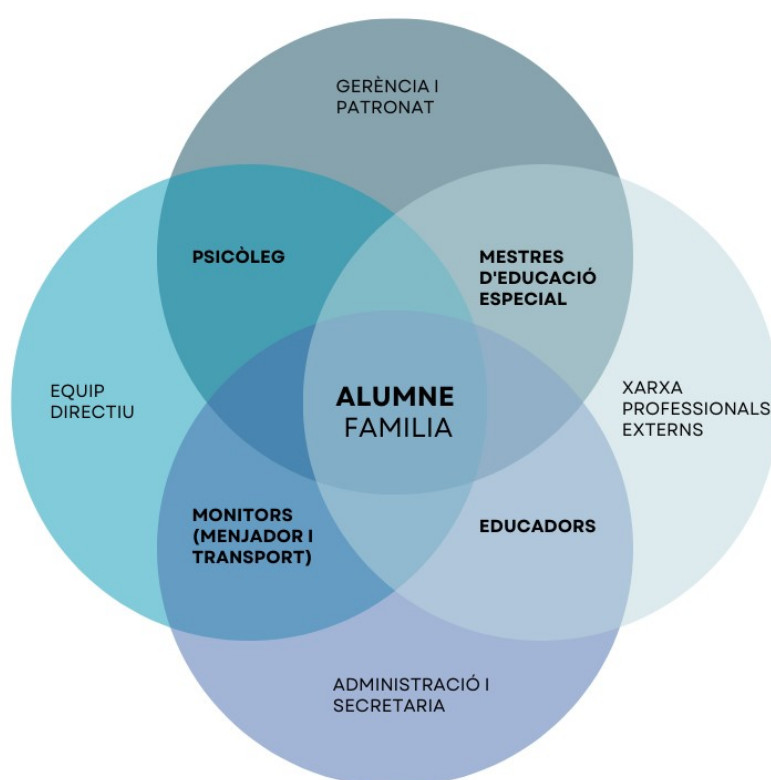
LOCALITZACIÓ I HORARI D'ATENCIÓ

L'AIS Estimia es situa en la planta 0 de l'edifici SAR Estimia situat al carrer Via Augusta núm. 370 de Barcelona.

L'horari d'atenció als alumnes serà de 9:30 a 15:30h.

COMPOSICIÓ DEL SERVEI

Organigrama

EQUIP PROFESSIONAL

Composició i funcionament de l'equip

El projecte el fan les persones, per tant la disponibilitat de l'equip a treballar amb aquest col·lectiu d'alumnes és imprescindible per l'èxit de la intervenció. L'equip ha de comptar amb les següents característiques: reflexiu, disponible, apoderat, amb actitud d'escolta, d'empatia, de respecte profund, capaç de treballar els límits i l'aprenentatge de competències emocionals.

L'equip d'atenció directa de l' AIS ESTIMIA està format per mestres d'educació especial, educadors/es i psicòleg/a a temps complet. L'equip directiu supervisa l'activitat de l' AIS

mitjançant reunions setmanals, tant organitzatives com de seguiment de casos. Els monitors col·laboren amb la tasca educativa-terapèutica durant l'estona de menjador i esbarjo.

L'equip treballa de forma multidisciplinària aportant, al procés d'intervenció que dissenyem per cada alumne, coneixements propis des de les diferents disciplines. El treball de revisió constant de les intervencions en espais de seguiment de casos i supervisió és un aspecte indispensable per portar a terme l'acompanyament estable que necessiten els nostres alumnes. La reflexió professional sobre el que fem i com ho fem garanteix la disposició cap a la revisió continua de la intervenció.

Espais de coordinació interna

Les reunions d'equip s'organitzen de la següent manera:

Reunió d'equip organitzativa

L'equip es reuneix per tractar els temes organitzatius.

Reunió d'equip d'atenció directa

Anàlisi setmanal de les intervencions.

Supervisió i seguiment casos

L'equip es reuneix per fer supervisió i seguiment dels casos.

Reunions amb l'equip directiu

El psicòleg/a es reuneix amb l'equip directiu per tractar temes generals del servei.

Claustre

El claustre de l'escola està format per: Equip AIS, Equip CEEPSIR i Equip Escola Especial. Es reuneix de forma periòdica per tractar temes generals de funcionament, organització i informació de l'Escola.

Espais de coordinació externa

Coordinació entre serveis i interconsulta de casos amb l' EAP i amb l'escola ordinària.

Coordinació amb la xarxa de professionals que intervenen amb el cas.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ

Per assegurar que la prestació del servei integri el conjunt d'intervencions i orienti a la millora contínua del mateix, proposem gestionar el Servei d'Aula Integral de Suport mitjançant uns processos de treball que garanteixin un servei:

Enfocat a les necessitats i expectatives dels alumnes i les seves famílies.

Amb un equip humà implicat.

Que estableix aliances amb l'entorn.

Que proposa accions de millora.

Definim el processos essencials com el conjunt de les actuacions lligades directament amb la intervenció i amb el compliment de les expectatives. Són coherents amb la missió i objectius del servei i amb la missió i valors de la nostra organització. Els tenim identificats com:

Mapa de processos essencials:

Una vegada identificats els processos i realitzada la representació gràfica dels mateixos a través del mapa de processos hem d'implantar la gestió de cadascun d'aquests.

Derivació

S'inicia quan la CAEI juntament amb l'EAP de referència fa la proposta conjunta de derivació a l'AIS. Seguidament, la proposta es valida per la comissió tècnica de l'AIS.

Informació

Compren les activitats que es fan quan s'informa a les famílies o qualsevol altra persona que demana informació sobre el nostre servei.

Ingrés

El procés de matriculació consta de:

- Entrevista informativa amb la família.
- Observació de l'alumne en el context escolar ordinari.
- Valoració de la idoneïtat del servei per part de tots els agents implicats: família, EAP, centre ordinari i AIS.
- L'EAP fa la proposta al CEB.
- Entrevista de la família amb treball social, segons el cas.

- Visita de l'alumne al centre.
- Formalització de matrícula i entrevista d'anamnesi amb la família.
- Enviament circular i proposta d'horari d'adaptació.

Acollida, avaluació i adaptació

Té per finalitat aconseguir que l'infant es trobi adaptat i que haguem pogut elaborar el seu programa individualitzat d'intervenció. Es farà un horari adaptat/individualitzat.

Intervenció

Es realitza donant estratègies a l'alumne, família, escola ordinària i resta de professionals. És fonamental que durant aquesta intervenció terapèutica es mantinguin les coordinacions necessàries al voltant de l'alumne per facilitar l'objectiu del nostre servei que és la incorporació a temps complet a l'escola ordinària.

El Pla Individual és l'eix on es registraran els objectius generals i específics de les diferents àrees d'intervenció. També té com a finalitat l'adquisició de les competències i el desplegament i posada en marxa de les estratègies definides en la intervenció terapèutica. Aquest es revisarà trimestralment.

Com a segona eina, i que ens ajudarà a gestionar el grup tindrem la Programació General d'Aula. En aquest document es descriuen les activitats que es duran a terme com a grup dintre de l'aula, tenint en compte les situacions de cadascun dels alumnes.

Com a última eina, i que ens ajuda a gestionar tots els grups, definim el Pla Anual de Centre.

De l'avaluació i revisió de seguiment dels PI, sortirà la proposta de derivació.

Sortida

Una vegada finalitzat el període a l' AIS es derivarà a l'alumne a l'escola o centre que s'hagi valorat més adient. Aquesta valoració es farà conjuntament amb l'EAP i els professionals de l'escola ordinària on ha estat fent escolarització compartida.

L'estada de l'alumne a l' AIS podrà ser de fins a 3 cursos. En qualsevol cas s'haurà de tractar cada cas individualment depenent de les necessitats de l'alumne i sempre amb la valoració conjunta de l'escola i l'EAP.

ORGANITZACIÓ DEL SERVEI

Escolarització compartida AIS-Escola Ordinària

La proposta que considerem més ajustada a les necessitats que presenten els nostres alumnes quan inicien l'escolarització compartida amb l' AIS és:

- Primer curs: L'alumne assistirà 2 dies a l'AIS i 3 dies a l'escola ordinària. De forma setmanal o quinzenal, l'infant rebrà suport presencial per part dels professionals de l'AIS a l'escola ordinària. Aquest suport s'acordarà amb l'escola de referència. L'objectiu és oferir al nen un temps presencial significatiu a les dues escoles, que faciliti la vinculació al nou recurs (AIS) a la vegada que l'escola ordinària es manté com escola de referència. Per altra banda, la presència dels professionals a l'ordinària garanteix el treball coordinat entre ambdues escoles donant coherència i consistència a la proposta d'escolarització compartida.
- Segon curs: Mantenim la mateixa freqüència de dies tant a l'AIS com a l'ordinària, 2 i 3 dies respectivament. I valorem, si així és considera per part d'ambdues escoles, el suport específic presencial setmanal/quinzenal a l'entorn ordinari. En aquest cas es realitzaran observacions trimestrals.
- Tercer curs: L'alumne assisteix 4 dies a l'escola ordinària de referència i 1 dia a l'AIS. L'objectiu d'aquest curs és facilitar el tancament del procés a l'AIS i garantir el manteniment dels objectius assolits. Es valorarà i acordarà amb l'escola de referència el suport puntual per part dels professionals a l'AIS a l'entorn ordinari.
- Seguiment: Una vegada l'alumne passa a escolaritat completa a l'escola de referència, l'AIS farà accions de seguiment i suport en el procés. Depenent de l'alumne i les seves necessitats es valorarà la freqüència i tipus de suport. Es valorarà cada situació individual: cursos d'estada a l'AIS, especificitat del centre, evolució en general.

La proposta d'escolarització compartida amb l'AIS inclou: atenció a l'alumne, entrevistes periòdiques amb la família amb una freqüència de mínim un cop al mes, coordinació amb l'escola de referència dels infants i reunions de xarxa.

METODOLOGIA D'AGRUPAMENT

La proposta d'atenció als alumnes és la creació de grups fixos organitzats per edats: petits (1er i segon de primària), mitjans (tercer i quart de primària) i grans (cinquè i sisè de primària).

A partir d'aquests grups generals depenent de l'edat, nombre d'alumnes, nivell acadèmic o situació personal es crearan subgrups. Cada subgrup estarà integrat per entre 4 i 5 alumnes.

En els grups es realitzarà: treball individual i treball de grup. Tot depenent dels nivells cognitius, emocionals i de conducta de cadascú.

ATENCIÓ INTEGRAL EDUCATIVA-TERAPÈUTICA

El projecte educatiu de centre serà el document marc d'intervenció educativa als alumnes.

Espai d'aula

Els coneixements s'imparteixen d'acord amb el Pla Individualitzat de cada infant, ajustat a l'etapa evolutiva d'aprenentatge, de joc i de relació, acordat tant amb l'escola de referència com amb la família. Els continguts acadèmics estan íntimament relacionats amb l'entorn més proper de l'alumne per facilitar l'assoliment d'aprenentatges significatius.

Per tal d'afavorir l'elaboració i integració de continguts treballem durant un temps perllongat el mateix tema així com la repetició de continguts amb diferents tècniques: corporals, plàstiques, visuals, mitjançant objectes, etc.

La intervenció és dur a terme dins i fora de l'aula, durant i després de l'horari escolar. A l'aula treballem les competències que marca el currículum amb les adaptacions necessàries segons l'alumne. Per a casa donem recomanacions donant continuïtat al treball que l'infant està fent a l'escola.

Intervencions terapèutiques individuals

Són aquelles que es realitzen individualment en el moment en que s'avalua la necessitat d'incidir-hi.

Espais d'atenció individual on es treballen aspectes relacionats amb la problemàtica de l'Infant.

Intervencions terapèutiques familiars

Entenem per abordatge familiar totes les intervencions dirigides a la família.

La finalitat del treball i relació amb les famílies serà establir ponts de comunicació que afavoreixin l'aprenentatge i desenvolupament global dels seus fills/es.

L'objectiu del treball amb les famílies serà acompanyar-los en el procés d'adaptació a l'AIS així com incloure'ls en el procés d'intervenció.

En aquests últims temps les situacions socials complexes que dificulten la criança dels infants han augmentat. Així es podria parlar de:

- La necessitat de revisar temes de criança i l'educació dels infants així com l'acompanyament de les famílies.
- Millorar la relació família-infant.
- Oferir Intervencions a les famílies per poder observar i entendre millor als seus fills, mitjançant un tractament global, psicoterapèutic, de relació/social, de conducta i suport familiar.

ALTRES SERVEIS

Menjador i esbarjo

Considerem l'espai de menjador un espai lectiu d'aprenentatge. En coherència, l'equip d'AIS s'encarrega de dinamitzar i estructurar aquest espai amb el suport d'una monitora externa. Per una banda, treballem aspectes relacionats amb els hàbits d'una alimentació saludable (menú adaptat a la temporada, quantitat de menjar, freqüència, etc.). Per l'altra banda, qüestions relacionades amb l'adquisició d'hàbits d'autonomia, higiene i ordre. Per últim, representa un context comunicatiu d'aprenentatge que permet afrontar tot el que comporta la vida col·lectiva i els reptes de la convivència. El menjador suposa l'escenari idoni per desenvolupar destreses en la comunicació oral i l'escolta activa assegurant a l'alumnat afermar la doble funció de comunicació i representació del món. L'objectiu és que sigui un espai agradable i de convivència. De la mateixa manera, l'equip d'AIS s'encarrega de dinamitzar i estructurar l'espai de pati, assegurant la presència de l'equip en totes les activitats que es realitzen al centre.

El pati esdevé un espai recreatiu que afavoreix el descans i la descàrrega per la via corporal dels alumnes entre classe i classe. Es manifesta com un escenari amb un ventall molt ampli d'oportunitats lúdiques on es desenvolupen processos educatius de forma espontània i on els alumnes tenen plena llibertat per expressar-se, relacionar-se i experimentar. Aquest context afavoreix el desenvolupament psicomotriu a través del joc i les múltiples modalitats del mateix.